

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 16Csp/64/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720202490
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Šabl'ová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8720202490.5

Čiastočný rozsudok

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Monikou Šabl'ovou v právnej veci žalobcu: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava-Staré Mesto, IČO: 31 340 890, právne zast. Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, Bratislava-Staré Mesto, IČO: 47 232 471, proti žalovanej: T. D., A.. XX.X.XXXX, W. P. A. XXXX/XX, XXX XX F., v konaní o zaplatenie 3 306,61 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 3 306,61 eur, dlžné úroky a úroky z omeškania z istiny do 7.1.2019 vo výške 458,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3 306,61 eur od 1.8.2020 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach vo výške 50 eur splatných vždy do každého 20.dňa toho ktorého mesiaca počnúc mesiacom v ktorom rozhodnutie nadobudne právoplatnosť s tým, že neuhradením jednej splátky riadne a včas stáva sa splatným celý dlh.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 59,30 % účelne vynaložených trov konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 21.8.2020 domáhal, aby súd zaviazal dedičov po poručiteľovi Q. L., A.. X.XX.XXXX, N..XX.X.XXXX na zaplatenie istiny 3 306,61 eur s príslušenstvom a na náhradu trov konania. Nárok odôvodnil tým, že dňa 6.10.2015 uzatvoril žalobca a poručiteľ ako dlžník zmluvu o úver č. 1527427949, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli obchodné podmienky s ktorými sa poručiteľ oboznámil a súhlasil s ich obsahom. Na základe zmluvy poskytol poručiteľovi peňažné prostriedky v sume 5 000 eur, ktoré sa zaviazal v stanovenej lehote vrátiť istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia a plniť ostatné povinnosti. Poručiteľ neplnil úver riadne a včas, keď bol žalobcom upozornený na možné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a následne v dôsledku omeškania s plnením úveru vyhlásil žalobca dňa 7.1.2019 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru poručiteľ dlžnú sumu neuhradil ani čiastočne a dňa 21.4.2020 zomrel. Žalobcovi bol povinný zaplatiť nezaplatenú istinu vo výške 3 306,61 eur, úrok z istiny vo výške 1 384,81 eur ku dňu 31.7.2020, zmluvný úrok vo výške 17,9 % ročne zo sumy 3 306,61 eur od 1.8.2020, zákonný úrok vo výške 5 % z rovnakej sumy a za rovnaké obdobie a bankové poplatky vo výške 36 eur.

2. Písomným podaním doručeným súdu 14.6.2021 upravil v súvislosti s uznesením súdu žalobu, kde v súlade s dedičským rozhodnutím žalobca už riadne označil žalovaného a to v osobe dedičky po poručiteľovi Q. L.G..

3. Súd doručoval žalobu žalovanej na vyjadrenie spolu s uznesením, ktorým jej uložil povinnosť vyjadriť sa k žalobe v lehote 15 dní a poučil ju o procesných právach a povinnostiach. Žalovaná zásielku prevzala 3.5.2021 a k žalobe sa nevyjadрила.

4. Vo veci bolo nariadené pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalobca, ani právny zástupca žalobcu, ktorý svoju neúčasť ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Žalovaná sa na pojednávanie dostavila a v zmysle § 180 CSP sa pojednávanie konalo v neprítomnosti žalobcu a právneho zástupcu žalobcu.

5. Vykonaným dokazovaním, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktorými sú Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 1527427949, podacie hárky, predžalobná výzva z 17.10.2019, výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 11.12.2018, výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 7.1.2019, doručenky, aktuálny stav úveru ku dňu 31.7.2020, Všeobecné obchodné podmienky, Sadzobník poplatkov pre fyzické osoby, uznesením Okresného súdu Poprad 21D/47/2020-44 z 23.7.2020 na základe čoho zistil nasledovný skutkový, zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 6.10.2015 žalobca a poručiteľ uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1527427949, na základe ktorej žalobca poskytol poručiteľovi úver vo výške 5 000 eur a ktorý sa zaviazal vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 17,90 % ročne v 72 mesačných splátkach vo výške 115 eur splatných vždy do 10. dňa v mesiaci, dátumom prvej mesačnej splátky 10.11.2015 a dátumom konečnej splatnosti 10.10.2021, RPMN vo výške 19,50 %, priemerná RPMN 11,01 % a celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť bola 8 156,78 eur. Výzvou z 11.12.2018, ktorú doporučené žalobca doručoval oručiteľovi 12.12.2018 bol poručiteľ vyzvaný k úhrade dlžnej časti úveru, kedy bola pohľadávka banky viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti a to vo výške 484,80 eur. Žalovaný mal úhradu vykonať v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Nakoľko žalovaný nesplácal úver riadne a včas, žalobca dňa 7.1.2019 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval na úhradu dlžnej pohľadávky vo výške 3 542,84 eur, ktorá pozostávala z dlžnej istiny 3 306,61 eur, úrok 200,23 eur, a poplatkov vo výške 36 eur, v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Žalovaný dlžnú pohľadávku doposiaľ neuhradil. Z dedičského rozhodnutia súd mal preukázané, že Q. L. N. X.X.XXXX Y. Ž. T. D. bola jedinou dedičkou, ktorá nadobudla ako jediný dedič dedičstvo - čistá hodnota dedičstva vo výške 13 887 eur.

6. Na pojednávaní žalovaná čiastočne uznala žalobu a to čo do výšky istiny 3 306,61 eur a dlžných úrokov a úrokov z omeškania vo výške 458,88 eur a úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy dlžnej istiny a v prevyšujúcej časti žalobcov nárok neuznala. V takomto prípade súd vydal čiastočný rozsudok na základe uznania nároku.

Podľa § 282 CSP ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom, alebo jeho časť rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

7. Žalovaná uznala pohľadávku žalobcu čiastočne tak ako je uvedené v bode 6 tohto rozsudku a vydanie rozsudku na základe uznania nároku navrhol vo svojom písomnom podaní aj právny zástupca žalobcu. Súd preto v predmetnej veci rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku v časti, ktorej žalovaná nárok žalobcu uznala a pokračoval v konaní o zvyšku uplatneného nároku.

Podľa § 285 CSP odôvodnenie rozsudku pre uznanie nároku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre uznanie nároku.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky je možné dohodnúť odplatu, pokiaľ je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované

za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 6.10.2015 spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 6.10.2015 na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

8.S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia má súd za to, že žaloba v časti, ktorú žalovaná uznala je dôvodná. Súd mal preukázané, že medzi žalobcom a porúčiteľom bola uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 5 000 eur, ktoré sa porúčiteľ spolu s dohodnutým úrokom vo výške 17,9 % ročne zaviazal splácať v 72 pravidelných mesačných splátkach vo výške 115 eur splatných vždy do 10. dňa toho ktorého mesiaca s dátumom prvej splátky 10.11.2015 a dátumom poslednej splátky 10.10.2021. Porúčiteľ však nespĺcal úver riadne a včas, preto žalobca dňa 7.1.2019 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru vznikla podľa žalobcu žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 542,84 eur. Súd zaviazal žalovanú ako dedičku po porúčiteľovi Q. L. na zaplatenie dlžnej sumy tak ako je uvedené vo výroku rozsudku a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

9. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na plnenie je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo, keď vzťah medzi žalobcom a žalovanou je vzťahom, v ktorom žalovaná je spotrebiteľom. Aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ustanovenia § 497 a nasl. ObZ s výnimkou takých zmluvných podmienok aké má na mysli ust. § 54 ods. 1 OZ. Pri aplikácii Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy, ktorých predmet záväzkov je určený Obchodným zákonníkom, v dôsledku kogentného ust. § 261 ods. 6 písm. d) - absolútne obchody, sa práva a povinnosti spravujú Obchodným zákonníkom. Ak je účastný týchto vzťahov spotrebiteľ, na takéto úvery sa aplikuje aj zák. č. 129/2010 Z. z., avšak režim Obchodného zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník rieši, bude aplikovaný aj pri spotrebiteľskom úvere. Z ustanovenia § 497 a ustanovenia § 502 ObZ vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, pričom záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou. Obdobne aj z ust. § 1 ods. 3 písm. i) zák. č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov. Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj ročná úroková sadzba. V zmysle ust. § 121 ods. 3 OZ sú úroky a úroky z omeškania príslušenstvom pohľadávky. Úroky sú v zásade splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. V ust. § 506 ObZ je upravený právny režim, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú čiastku s úrokmi. Veriteľ má tak možnosť uplatniť proti dlžníkovi, ktorý si neplní svoj záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach a je v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, právny prostriedok, že môže požadovať spolu s odstúpením od zmluvy o úvere vrátenie dlžnej sumy s úrokmi.

Toto ustanovenie upravuje účinky odstúpenia od zmluvy o úvere odlišným spôsobom než je tomu v ust. § 351 ObZ alebo v ust. § 48 ods. 2 OZ. V danom prípade ide o špeciálnu právnu úpravu. Povinnosť vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok ale záväzok pôvodný, ktorý sa odstúpením od zmluvy „modifikoval“ vo svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 ObZ zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri vyhlásení predčasnej splatnosti môže veriteľ postupovať len v súlade a za podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka v prípade každej formy spotrebiteľského úveru (pôžička, úver, odložená platba a iné). Aplikácia ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je vylúčená.

10. Súd vyzval žalobcu k špecifikácii sumy 1 384,81 eur na čo žalobca reagoval podaním doručeným 14.6.2021, kde sa vyjadril k výške výpočtu úrokov a úrokov z omeškania do zosplatnenia od poskytnutia úveru a zároveň k výpočtu úroku z istiny a úroku z omeškania od zosplatnenia teda od 7.1.2019 do 31.7.2020. Zmluvný úrok z istiny do 7.1.2019 predstavoval 2 411,11 eur a úrok z omeškania do tohto dátumu predstavoval 12,22 eur, spolu 2 423,33 eur. Z toho úhrady žalovaného započítané na úroky predstavovali sumu 2 215,81 eur. Neuhradené úroky predstavovali 207,52 eur, avšak vo výzve bola uvedená čiastka 200,23 eur. Úroky od zosplatnenia do vyhotovenia žalobného návrhu predstavovali sumu 1 184,58 eur a po pripočítaní sumy 200,23 eur čo sú úroky do zosplatnenia je výsledná suma kapitalizovaných úrokov 1 384,81 eur.

11. Žalobca vo svojej žalobe žiadal priznať úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmenou termínu splatnosti na ktorú má veriteľ nárok. Ak dlžník je povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach odporuje logickému výkladu, aby bol od tohto oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti.

12. Vykonaním dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná, je nesporné, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému spotrebiteľský úver, pričom žalovaný porušil zmluvné podmienky, nesplácal úvery riadne a včas. Jednotlivé uplatnené nároky z časti nie sú v rozpore so spotrebiteľským právom a preto súd priznal žalobcovi zaplatarenie sumy 3 306,61 eur tak ako uznala aj žalovaná. Súd nepriznal úrok z dlžnej úverovej istiny vo výške 17,9 % ročne zo sumy 3 306,61 eur od 1.8.2020 do zaplatarenia a nepriznal aj kapitalizovaný úrok od zosplatnenia do vyhotovenia žalobného návrhu spolu vo výške 1 184,58 eur ako aj požadované poplatky vo výške 36 eur.

13. Z vyššie citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že spotrebiteľ sa zaväzuje vrátiť veriteľovi istinu a (platiť) úroky (resp. celkové náklady) na základe zmluvy s veriteľom. Obsahom tejto zmluvy je tiež dohoda strán o výške úrokovej sadzby (§ 9 ods. 2 písm. i) Zákona) a tiež vymedzenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (ust. § 9 ods. 2 písm. l) Zákona). Ak výška úrokovej sadzby nie je v zmluve uvedená, v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) Zákona sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Povinnosť platiť úroky, ako aj ich výška, teda vyplýva priamo zo zmluvy, z dohody strán, a nie z právneho predpisu. Bez zmluvy niet spotrebiteľského úveru. Bez zmluvy niet záväzku spotrebiteľa platiť (riadne, zmluvne dohodnuté) úroky. Bez dohody strán o výške úrokovej sadzby veriteľ na úroky nemá nárok, pretože úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (ust. § 11 ods. 1 písm. b) Zákona).

14. V § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka sa uvádza, že: „Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.“. Keď berieme do úvahy ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 54 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, ustanovenie § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nie je možné aplikovať pre prípad zmlúv o spotrebiteľských úveroch, nakoľko absencia stanovenia úroku v zmluve o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru nespôsobí povinnosť platiť obvyklé úroky tak, ako to predpokladá citované ustanovenie Obchodného zákonníka, ale spotrebiteľský úver sa bude považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) Zákona), nakoľko nebude obsahovať náležitosť požadovanú zákonom a to úrokovú sadzbu (§ 9 ods. 2 písm. l) Zákona). Dohoda o úrokoch má pri zmluvách o spotrebiteľských úveroch (bez ohľadu na konkrétnu formu spotrebiteľského úveru) výlučne zmluvný charakter, a to aj v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru. Dohodnuté (zmluvné) úroky (napr. podľa § 685 alebo § 779 OZ) predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti? nedodržanie dohodnutej doby splatnosti.

Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Úroky sú vecou dohody účastníkov právneho úkonu (viď komentár k ustanoveniu § 517 Občianskeho zákonníka z vydavateľstva C.H.Beck 2015 Števček a kolektív autorov).

15. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zaniká tak aj povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky. Ak hlavný záväzok zanikne, zaniká aj akcesorický záväzok; pretrváva len povinnosť nahradiť už splatné úroky. Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania. Takýto záver je logický, pretože z podstaty zmluvného úroku vyplýva, že je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. V opačnom prípade by na ťarchu účastníka dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z pôžičky, jednak úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo ak veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 OZ. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej má veriteľ právo na zmluvné úroky aj počas doby, po ktorú je dlžník v omeškaní s vrátením pôžičky, pretože aj počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi prostriedkami nakladať a dlžník by mal mať povinnosť kompenzovať veriteľa za celý čas, po ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Sankciou za omeškanie dlžníka, motiváciou, čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania. Aj dohody, ktoré obsahujú právo veriteľa na zmluvné úroky za čas omeškania dlžníka, odporujú účelu zákona, a preto ich treba považovať za neprípustné (viď komentár k § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z vydavateľstva C.H.Beck 2015 Števček a kolektív autorov).

16. Zo zákona (§ 565 Občianskeho zákonníka) však spotrebiteľovi vzniká voči veriteľovi nová povinnosť - „zaplatiť celú pohľadávku“, teda povinnosť zaplatiť veriteľovi nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorých sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. „Zákon pritom otázku splatnosti zvyšku pohľadávky po strate výhody splátok osobitne nerieši. Je preto nevyhnutné aplikovať § 563 OZ a túto pohľadávku považovať za jednorazovo splatnú ako celok odo dňa nasledujúceho po žiadosti veriteľa, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak“. Nakoľko zmluva zaniká vyhlásením predčasnej splatnosti a práve týmto okamihom nastupuje nová povinnosť spotrebiteľa, práve k tomu okamihu sa zastavuje (zmluvne dohodnutá) povinnosť spotrebiteľa platiť (riadne, zmluvne dohodnuté) úroky a spotrebiteľ je povinný vrátiť veriteľovi popri nesplatennej istine len tie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky, ktoré boli splatné k predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V prípade, že spotrebiteľ túto svoju novú peňažnú povinnosť (vrátiť veriteľovi nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorej bola ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zafixovaná) nesplní (riadne) a včas, dostáva sa do omeškania s plnením svojej novej peňažnej povinnosti voči veriteľovi (§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Úroková sadzba, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s plnením splátok sa bude aplikovať len v prípade omeškania spotrebiteľa so splácaním záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a len do vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa pričom požadovaná suma sa zafixuje k účinnosti tohto zosplatenia a pre prípad omeškania spotrebiteľa s vrátením takto zafixovanej sumy pristúpi k tomuto fixnému záväzku spotrebiteľa nová povinnosť a to povinnosť platiť úroky z omeškania.

17. § 503 Obchodného zákonníka upravuje otázku splatnosti úrokov pre úvery a to aj pre spotrebiteľské úvery, pričom ust. ods. 1 a 2 upravujú otázku riadneho splácania úrokov dohodnutých v zmluve a ust. ods. 2 upravuje toto riadne splácanie pre prípad, že sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach. Pre otázku splatnosti úrokov je podstatná prvá a posledná veta ust. ods. 1 citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého „Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. ... V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.“. Práve prvá a posledná veta citovaného ustanovenia ustanovujú, že veriteľ je oprávnený na (riadne) úroky len do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti. Obchodný zákonník *expressis verbis* v prvej vete citovaného ustanovenia upravuje, že „záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť“ použité peňažné prostriedky a nie „záväzok platiť úroky je splatný v momente vrátenia“ použitých peňažných prostriedkov. *Expressis verbis* úpravu obsahuje tiež tretia veta citovaného prvého odseku § 503 Obchodného zákonníka, keď splatnosť úrokov nastáva „v čase, keď sa má vrátiť“ zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, a nie „v čase, keď dlžník vráti“

zvyšok poskytnutých prostriedkov. Toto citované ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je koncipované jednoznačne a nepripúšťa žiaden iný výklad. Ust. ods. 3 upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Toto ustanovenie zakotvuje, ak sa naplní hypotéza prvej vety (dlžník skutočne vráti) peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, dlžník nebude povinný platiť úroky pre celé úverové obdobie dohodnuté v úverovej zmluve, ale len do obdobia, kedy peniaze vrátil (viď článok Mgr. Antona Pavúka s názvom „Neexistencia nároku veriteľa na riadne - zmluvne dohodnuté úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru“).

18. Veritelia často svoje nároky na riadne úroky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti podporujú práve ust. § 503 ods. 3, druhou vetou Obchodného zákonníka, a síce že „úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov“, tak je tomu aj v tomto prípade, keďže banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke. Vzhľadom na vyššie uvedené sa jedná o nesprávnu argumentáciu, nakoľko citované ustanovenie upravuje len splatnosť úrokov v prípade predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka, a Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanoveniach § 503 ods. 1 a 2, ktoré veriteľa oprávňujú na riadne úroky len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

19. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zánikom zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán v nej uvedené. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. V prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky. Povinnosť spotrebiteľa platiť veriteľovi riadne úroky po tom, čo sa veriteľ vykonaním jednostranného právneho úkonu rozhodol ukončiť zmluvný vzťah so spotrebiteľom, nevyplýva zo žiadneho ustanovenia žiadneho právneho predpisu, naopak, ust. § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje túto otázku pre spotrebiteľské úvery vo forme úveru, vyslovene ustanovuje splatnosť úrokov k času vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie k ich skutočnému vráteniu.

20. V rozsudku Krajského súdu Prešov z 30.6.2015 sp. zn. : 6Co/190/2014 sa okrem iného uvádza: stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov, kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Ak teda nastal stav kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

21. Z vyššie uvedených dôvodov súd preto nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie 17,9 % p.a. zmluvného úroku za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Bol priznaný len kapitalizovaný úrok a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy tak ako je uvedené vo výroku rozsudku a to v súlade s nižšie citovanými zákonnými ustanoveniami. Súd nepriznal žalobcovi ani poplatky, keďže tieto z jeho strany neboli nijakým spôsobom v rámci súdneho sporu preukázané a súd nevyhovel žalobe v časti o zaplatenie poplatkov spolu vo výške 36 eur, a to pravdepodobne za upomienky a výzvy tak ako súd uvádzal vyššie, nakoľko ide o neprijateľnú podmienku. Tu súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 16C/185/2011, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom Bratislava sp. zn. 9Co/350/2012, kde je konštatované, že: „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejmy vlastný ekonomický záujem žalobcu - banky. Na poplatok spojený s výzvou alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky nemá žalobca - banka zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odpláte) za poskytnutý úver. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky - žalobcu spočívajúce v účtovaní takýchto

poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce“. Obdobne rozhodol aj Vrchný krajský súd v Brandenbure v Nemecku z 21.6.2006 sp. zn. 7U/17/2006, kde okrem iného konštatoval, že: „poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky, sú neprijateľné“. Súd teda posúdil poplatok za upomienku a výzvu zasielanú spotrebiteľovi ako nárok, ktorý je neprijateľný pokiaľ si banka uplatňuje iné paušálne náhrady ujmy za omeškanie.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zák. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

22. Keďže žalovaná bola s plnením peňažného dlhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči nej nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy úveru vo výške 3 306,61 eur od 1.8.2020 do zaplatenia, na zaplatenie ktorých súd zaviazal žalovanú.

23. Súd vyhovel žalobe aj v časti o zaplatenie poplatkov spolu vo výške 36 eur, a to za bankové poplatky, ktoré vyplývajú z aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.10.2019 i keď v minulosti súd rozhodol, že ide o neprijateľnú podmienku vo vzťahu k bankovým poplatkom - upomienkam. Tu súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 16C/185/2011, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom Bratislava sp. zn. 9Co/350/2012.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

24. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Pomer úspechu je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Keďže žiadna zo strán nemala v spore plný úspech, má každá z nich úspech čiastočný, to znamená, že každá zo strán sporu je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí ísť o prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. V danom prípade mal v prevažnej miere úspech v spore žalobca, a to v percentuálnom vyjadrení 79,65 % a úspech žalovanej predstavoval len 20,35 %. Odpočítaním úspechu žalovaného od úspechu žalobcu, t. j. 79,65 % - 20,35 % v percentuálnom vyjadrení bude mať žalobca nárok na náhradu trov konania v rozsahu 59,30 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne v súlade s nižšie cit. zákonným ustanovením.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.